

DECIZIE

01 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,

Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

judecând recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul, în pricina civilă intentată la cererea introductivă a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul privind intentarea procesului de insolvabilitate față de Întreprinderea Individuală „Țîu Valentina”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Cahul din 26 decembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea introductivă,

CONSTATĂ:

La 28.04.2016, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul ÎI „Valentina Țîu”, invocând în calitate de temei incapacitatea de plată a datoriilor în mărime de 11 187,06 lei.

A menționat că debitorul nu dispune de bunuri care conform legislației fiscale, ar putea fi urmărite întru stingerea obligației fiscale, iar aplicarea ulterioară a executării silite este imposibilă. Cele relatate, confirmă faptul că debitorul se află în incapacitate de plată a datorilor sale. Notificarea prealabilă a fost expediată în adresa contribuabilului, cât și a debitorului, la 04.03.2016 și a fost recepționată de debitor, fapt confirmat prin semnătură.

De către debitor nu a fost depusă cerere introductivă, deși obligațiunea dată survine în temeiul art. 14 din Legea insolvabilității. Faptul că, debitorul nu dispune de bunuri, este confirmat de organele de resort corespunzătoare.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 06 mai 2016, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul, iar ca măsură de asigurare a fost desemnat în calitate de administrator provizoriu Burzacovschi Cristina - administrator autorizat, autorizație nr. 56 din 14 ianuarie 2015.

Prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016:

S-a constatat insolvabilitatea ÎI „Țîu Valentina”, cu sediul în or. Cahul, str. Dorobanților nr. 26, cod fiscal 1003603003536, și s-a intentat față de această întreprindere procedura de insolvabilitate, cu inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului;

S-a ridicat dreptul de administrare a ÎI „Țîu Valentina” de la organele de conducere ale acesteia și s-a desemnat în calitate de lichidator Burzacovschi Cristina, cu toate împuternicirile și atribuțiile prevăzute de legislația în vigoare;

S-a obligat organele de conducere ale debitorului ÎI „Țîu Valentina”, ca în termen de 5 zile lucrătoare să predea lichidatorului gestiunea întreprinderii împreună cu toate bunurile, documentele, inclusiv documentele de constituire a Societății și procesele-verbale ale adunărilor generale ale asociaților, ștampilele, precum și adresele

creditorilor cu indicarea mărimii fiecărei creanțe;

S-a împuternicit lichidatorul să preia în posesie și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile ce aparțin masei debitoare;

S-a obligat lichidatorul să notifice despre intentarea procedurii de insolvabilitate și inițierea procedurii falimentului creditorii debitorului ÎI „Țîu Valentina” și a le aduce la cunoștința acestora, că termenul-limită de înregistrare a cererii de admitere a creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv este data de 05.09.2016;

S-a notificat creditorii garantați precum și persoanele care dețin un drept prioritar despre necesitatea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință;

S-a stabilit termenul de verificare a creanțelor și de comunicare a tabelului definitiv pentru data de 26.09.2016, și s-a stabilit ședința de validare pentru data de 30.09.2016, orele 10:00;

În perioada de până la convocarea primei adunări a creditorilor de după ședința de validare a creanțelor, atribuțiile comitetul creditorilor ÎI „Țîu Valentina” vor fi exercitate de reprezentantul creditorului Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul;

S-a obligat lichidatorul Burzacovschi Cristina să prezinte instanței de insolvabilitate proiectul bilanțului de lichidare a debitorului ÎI „Țîu Valentina”, în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv al creanțelor;

S-a obligat lichidatorul să publice dispozitivul prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în termen de 10 zile de la adoptare, și să efectueze notificările prevăzute la art. 35 a Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Nefiind de acord cu hotărârea respectivă, la 15.08.2016, Țîu Valentina, administratorul suspendat de la exercitarea atribuțiilor al ÎI „Țîu Valentina”, a declarat recurs, solicitând casarea hotărârii Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016, anularea intentării procesului de insolvabilitate față de ÎI „Țîu Valentina” cu respingerea cererii introductive din 28.04.2016 depusă de IFS Cahul privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de debitorul ÎI „Țîu Valentina”.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2016, a fost admis recursul declarat de administratorul ÎI „Țîu Valentina”, Țîu Valentina, casată integral hotărârea Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016, cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, la 26 decembrie 2016, Curtea de Apel Cahul a emis hotărârea prin care a respins cererea de intentare a procesului de insolvabilitate depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat Cahul față de ÎI „Țîu Valentina” și a refuzat intentarea procesului de insolvabilitate.

În motivarea hotărârii, instanța a invocat prevederile art. 10 alin. (2) și (3), 18, 20 alin. (1) și (2), 30 alin. (4) lit. d), 34 alin. (1), 134 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, art. 14 alin. (29) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03.01.1992, art. 136 lit. m), 214 alin. (1) și (2), 216 alin. (5) Cod fiscal, menționând că IFS pe raionul Cahul pretinde încasarea unor restanțe la bugetul public național, atestarea existenței cărora nu întrunesc condițiile de valabilitate și anume nu a fost respectată forma acestora, adică întocmirea unui act de control fiscal conform unui formular tipizat cu serie ș.a., or lipsa acestuia aduce încălcarea altor drepturi ale contribuabilului cum ar fi posibilitatea contestării acestora sau invocarea scurgerii termenului de prescripție prevăzute expres de art. 264 alin. (1), lit. a) Cod Fiscal.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de insolvabilitate, la 10.01.2017 și 31.01.2017, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul a contestat-o cu recurs,

solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Cahul din 26 decembrie 2016 și emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat ilegalitatea hotărârii contestate, menționând că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite, precum și au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material.

În speță, recurentul a susținut că la examinarea cererii introductive, nu se examinează legalitatea deciziei din 13.04.2009, ci admisibilitatea cererii introductive.

Mai indică că nu a anexat actul de control și decizia din 2009, deoarece sumele calculate prin acele acte se reflectă în fișa de verificare a contribuabilului.

Suplimentar, menționează că debitorul Țîu Valentina a fost legal citat, deoarece semnătura de pe avizul de recepție corespunde cu semnătura aplicată pe actul de control operativ din 24.03.2009, iar adresa a fost indicată atât în citație, cât și pe plic.

Invocă recurentul că Țîu Valentina a fost cunoscută cu decizia nr. 454 din 13.04.2009, însă s-a eschivat de la plata sancțiunilor aplicate, dând dovadă de rea-credință.

La 22.02.2017, Țîu Valentina a depus referință pe marginea recursului declarat, prin care și-a manifestat dezacordul cu argumentele acestuia și a solicitat respingerea lui ca nefundat.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva hotărârii date în instanța de fond și verificând, în limitele invocate în recurs și în baza referinței prezentate de intimat, legalitatea hotărârii atacate, Colegiul conchide că recursul este pasibil respingerii, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Hotărârea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit este considerată legală și întemeiată.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Potrivit art. 37 alin. (2) al legii vizate, hotărârea de respingere a cererii introductive poate fi atacată cu recurs de către participanții la proces.

Potrivit art. 4 alin. (1) al aceleiași legi, participanți la procesul de insolvență sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

La caz, hotărârea contestată a fost adoptată la 26.12.2016, iar recursul a fost depus de către creditor la 10.01.2017. Prin urmare, instanța de recurs conchide că recursul declarat de IFS pe raionul Cahul este depus în termen.

După cu rezultă din materialele cauzei, recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolabilitate prin care a fost respinsă cererea de intentare a procesului de insolabilitate depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat Cahul față de ÎI „Țiu Valentina” și a refuzat intentarea procesului de insolabilitate.

Potrivit art. 30 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, după judecarea cererii introductive, instanța de insolabilitate adoptă una din următoarele hotărâri:

a) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează proces de insolabilitate;

b) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează procedură simplificată a falimentului;

c) se intentează procedură accelerată de restructurare a debitorului;

d) se respinge cererea introductivă și se refuză intentarea unui proces de insolabilitate față de debitor.

După cum urmează din hotărârea contestată, instanța de insolabilitate a aplicat prevederile lit. d) evocate supra, care acordă împuterniciri de respingere a cererii introductive și de refuz în intentarea unui proces de insolabilitate față de debitor, reținând drept temei faptul că IFS pe raionul Cahul pretinde încasarea unor restanțe la bugetul public național, atestarea existenței cărora nu întrunesc condițiile de valabilitate și anume nu a fost respectată forma acestora, adică întocmirea unui act de control fiscal conform unui formular tipizat cu serie ș.a., or lipsa acestuia aduce încălcarea altor drepturi ale contribuabilului cum ar fi posibilitatea contestării acestora sau invocarea scurgerii termenului de prescripție prevăzute expres de art. 264 alin. (1), lit. a) Cod Fiscal.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, intentarea unui proces de insolabilitate presupune existența unui temei.

(2) Temeiul general de intentare a unui proces de insolabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

(3) Temeiul special de intentare a unui proces de insolabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

După cum rezultă din materialele cauzei, creditorul care a înaintat cererea introductivă a invocat temeiul general (incapacitatea de plată) de intentare a insolabilității.

În sensul art. 2 din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, *incapacitate de plată* este situația financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a își executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți, iar supra-îndatorare este situația financiară a debitorului, a cărei răspundere este limitată prin lege la valoarea patrimoniului său, în care valoarea bunurilor nu mai acoperă obligațiile existente ale acestuia.

Conform art. 11 alin. (1) al legii precitate, componența și mărimea obligațiilor debitorului sunt cele existente la momentul depunerii cererii introductive, dacă legea nu prevede altfel.

(2) La determinarea temeiurilor de insolvabilitate se i-au în calcul:

- a) mărimea obligațiilor pecuniare, inclusiv suma restanței la livrarea bunurilor, la prestarea serviciilor și la îndeplinirea lucrărilor care urmează a fi plătite de către debitor;
- b) mărimea datoriilor la credite, la împrumut, plus dobânda care urmează a fi achitată de către debitor;
- c) mărimea prejudiciilor care urmează a fi recuperate de la debitor;
- d) mărimea obligațiilor la bugetul public național prevăzute de lege.

(3) La constatarea insolvabilității debitorului nu se ia în calcul valoarea creanțelor constituite din:

- a) penalități și/sau din alte sancțiuni financiare aferente neexecutării obligațiilor;
- b) orice obligație de plată față de asociații (membrii, acționarii) debitorului.

Potrivit art. 18 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, creditorul poate depune cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvabilitate și își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate.

Pornind de la prevederile legale evocate, instanța de recurs reține că creditorul poate depune cerere introductivă doar dacă își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate.

Potrivit prevederilor art. 20 alin. (1) al legii pre citate, în cererea introductivă a creditorului trebuie să se indice:

- a) denumirea/numele și prenumele creditorului și ale debitorului, sediul/adresa, alte date de identificare ale acestora, confirmate prin extrasul din registrul public corespunzător;
- b) valoarea creanțelor creditorului, mărimea dobânzilor și a penalităților aferente;
- c) temeiul creanțelor și termenul executării lor;
- d) mențiuni despre alte probe ce confirmă creanța creditorului;
- e) propunerea candidaturii la funcția de administrator provizoriu pe perioada de observare a debitorului;
- f) alte date, considerate de creditor ca fiind necesare pentru examinarea cererii.

(2) La cererea introductivă a creditorului se anexează:

- a) documentele ce adevăresc obligațiile debitorului față de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, temeiul intentării procesului de insolvabilitate, alte documente care justifică cererea creditorului;
- b) dovada notificării prelabile a debitorului de către creditor;
- c) copia de pe hotărârea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărârea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărârii arbitrale străine, ori decizia (hotărârea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

În acest sens, Colegiul susține concluzia instanței de insolvabilitate, prin care a reținut că, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul pretinde încasarea unor restanțe la bugetul public național, atestarea existenței cărora nu întrunesc condițiile de valabilitate și anume nu a fost respectată forma acestora, adică întocmirea unui act de control fiscal conform unui formular tipizat cu serie, or, lipsa acestuia aduce încălcarea altor drepturi ale contribuabilului cum ar fi posibilitatea contestării acestora sau invocarea scurgerii termenului de prescripție prevăzut de lege.

Prin urmare, în calitate de temei a intentării procesului de insolvabilitate, de către organul fiscal a fost invocată incapacitatea de plată a debitorului a unei obligații

fiscale provenite din plăți de bază și aplicarea unei amenzi.

Astfel, just a conchis instanța de insolabilitate că actele prezentate de către organul fiscal la depunerea cererii introductive, inclusiv Actul de carență din 19.04.2016, sunt niște constatări la zi cu privire la anumite obligații fiscale pretinse de acesta fără a avea un suport juridic legal. Or, îndeplinirea actului de control fiscal se supune unor rigori strict definite de legiuitor, nerespectarea cărora atrage nulitatea acestora. Respectiv, la materialele cauzei lipsește și decizia corespunzătoare de aplicare a amenzii fiscale și în temeiul cărui act de control fiscal a fost emisă.

În speță, corect a fost menționat că, deși drept motiv de intentare a procesului de insolabilitate a fost invocată incapacitatea de plată a debitorului față de bugetul public național, format din majorări de întârziere în sumă de 2 187,06 lei și amenda în sumă de 9 000 lei, Actul de control fiscal prin verificare operativă nr. 391541 din 24.03.2009 a fost prezentat instanței doar în ședința din 09.12.2016, contrar prevederilor prevăzute de art. 20 al Legii insolabilității (f.d. 166).

La fel, a fost prezentată decizia nr. 454 din 13.04.2009, aceasta fiind înmănată lui Țîu Alexandru (f.d. 169), care nu este clar cine este pentru Țîu Valentina, iar din materialele dosarului, potrivit informației oferite de ÎS „Camera Înregistrării de Stat”, Filiala Cahul, administrator al ÎI „Țîu Valentina” era Țîu Valentina, până la data înregistrării modificărilor, când a fost desemnată Burzacovschi Cristina în calitate de administrator provizoriu al întreprinderii (f.d. 10, 58).

Colegiul apreciază critic afirmația recurentului cum că la examinarea cererii introductive, nu se examinează legalitatea deciziei din 13.04.2009, ci admisibilitatea cererii introductive.

În conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1) din din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, instanța de insolabilitate hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolabilitate sau asupra respingerii cererii introductive.

(3) Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolabilitate, instanța de insolabilitate dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolabilității și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

Pornind de la prevederile legale evocate supra, Colegiul reține că, la adoptarea hotărârii în urma judecării cererii introductive, instanța de insolabilitate apreciază circumstanțele invocate de titularul cererii introductive și cele constatate de administratorul provizoriu și, în funcție de existența sau inexistența temeiului de intentare a procesului de insolabilitate, adoptă una din soluțiile enumerate la art. 30 alin. (4).

Prin urmare, admisibilitatea cererii introductive se examinează prin prisma stabilirii temeiului de insolabilitate și a probelor care îl confirmă sau infirmă.

Or, una din probele pretinse a constitui temei de apariției a obligației fiscale a debitorului, a fost decizia din 13.04.2009, care corect a fost supusă aprecierii de către instanța de insolabilitate.

Colegiul consideră lipsită de consistență și afirmația recurentului cum că nu a anexat actul de control și decizia din 2009, deoarece sumele calculate prin acele acte se reflectă în fișa de verificare a contribuabilului.

În acest sens, legiuitorul expres a indicat că la cererea introductivă se anexează decizia (hotărârea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment (art. 20

alin. (2) lit. c) din Legea insolvenței), act care nu poate fi substituit cu alte înscrisuri.

La fel, instanța de recurs consideră declarativă afirmația recurentului precum că Țîu Valentina a fost legal citată, deoarece semnătura de pe avizul de recepție corespunde cu semnătura aplicată pe actul de control operativ din 24.03.2009, iar adresa a fost indicată atât în citație, cât și pe plic.

Astfel, la materialele cauzei nu au fost atașate înscrisuri care să confirme cele invocate, iar deducerile recurentului referitoare la identitatea semnăturilor, nu pot fi reținute ca atare, deoarece circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante (art. 122 alin. (1) CPC), în speță expertiza grafoscopică.

Respectiv, afirmația organului fiscal că Țîu Valentina a fost cunoscută cu decizia nr. 454 din 13.04.2009, însă s-a eschivat de la plata sancțiunilor aplicate, dând dovadă de rea-credință, Colegiul o consideră ca fiind declarativă, deoarece este lipsită de suport probator.

Mai mult ca atât, în situația în care recurentul pretinde că debitorul cunoștea despre această decizie încă de la momentul emiterii ei, adică din 2009, atunci nu este clar de ce organul fiscal nu a întreprins măsurile de rigoare impuse în vederea executării acesteia și încasării plăților la buget din perioada imediat următoare adoptării, ci abia în 2016 sesizează instanța de insolvență cu cerere introductivă.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit atestă că motivele de casare invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului și acesta urmează a fi respins ca nefondat.

Ținând cont de cele indicate, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul.

Se menține hotărârea Curții de Apel Cahul din 26 decembrie 2016, în pricina civilă intentată la cererea introductivă a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul privind intentarea procesului de insolvență față de Întreprinderea Individuală „Țîu Valentina”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Iuliana Oprea

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu